

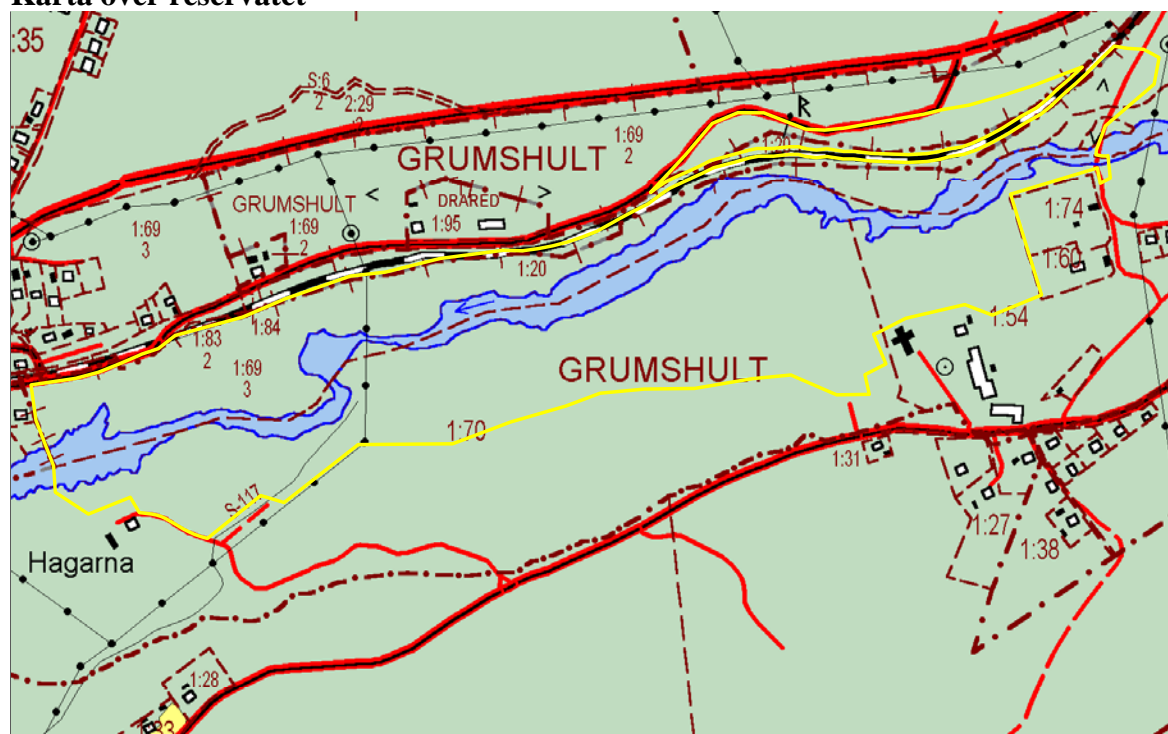

Bildande av naturreservatet Nissaström i Halmstads kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken att förklara det område som avgränsas av den heldragna gula linjen på nedanstående karta som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Karta över reservatet

Skala 1:10 000

Naturreservatet Nissaström
Halmstads kommun, Hallands län
 Reservatsgräns

2004-06-21

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Nissaström
Kommun	Halmstad
Län	Halland
Natura 2000-beteckning	del av reservatet =Johansfors-Nissaström SE0510166
Lägesbeskrivning	4 km norr om Oskarström intill Nissastigen
Mittkoordinater i Rikets nät	y=6 304 854, x=1 328 537
Församling	Enslöv (huvuddelen) och Slättåkra
Ekonomisk karta	05C0F och 05C1F
Naturgeografisk region	Reservatet ligger i övergången mellan 10 Södra Hallands kustland och 11 Sydsvenska högländets och smålandsterrängens myrrika västsida.
Fastigheter	Del av Grumshult 1:54, 1:69, 1:70, Drared 1:20, 1:83 och Spenshult 1:2. Reservatet kommer att få fastighetsbeteckningen Grumshult 1:76.
Ägare	Naturvårdsfonden, Sydkraft (Nissan)
Areal	34,5 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen
Nyttjanderättsavtal	1. Daterat 16 dec 2002. Upplåtare: S:t Nicolai Kyrka i Halmstad Rättighetsinnehavare: Länsstyrelsen Halland
Servitutsavtal	1. Avtal gällande rättigheter för bl. a. tunnlar. Daterat 11 februari 2003. Rättighetsinnehavare: Sydkraft, Nissans Kraftförvaltnings AB 2. Avtal ledningsrätt. Daterat 6 sep 1983. Rättighetsinnehavare: Domänverket. 3. Avtal vatten- och avloppsledning. Daterat 14 aug 1984. Rättighetsinnehavare: Halmstads kommun.
Överenskommelse	”Överenskommelse om överföring av förvaltningsansvar för fast egendom” från Banverket till Naturvårdsverket. Daterat 25 april 2003.

2004-06-21

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Samhällena Johansfors och Nissaström ligger i övergången mellan skogsbygden och mellanbygden i Halland, ca 2 mil nordost om Halmstad. Reservatet sträcker sig mellan de båda samhällena, utmed vattendraget Nissan. Reservatet ansluter till den värdefulla bokskogen vid Spenshult. I övrigt utgörs omgivningarna ömsom av granmonokulturer ömsom av lövbestånd. Naturgeografiskt är reservatet beläget i övergångszonen mellan region 10 - Södra Hallands kustland - och region 11 - Sydsvenska höglandets och smålandsterrängens myrrika västsida.

Nissan slingrar sig här fram i en lång och trång canyon. Forsande vatten vid branta stup ger området en norrländsk storslagenhet. På ömse sidor om vattendraget kläder lövskogar av blandat slag sluttningarna. Skogen präglas av orördhet med få sentida skogsbruksåtgärder. Vid studier av gammalt kartmaterial framkommer att stora delar av reservatet hyser en kontinuitet av skog lång tid tillbaka, åtminstone sedan 1650-talet. Markförhållandena har sannolikt varit för svårforcerade för traditionellt skogsbruk.

Reservatet, som till största delen utgörs av nyckelbiotoper, hyser totalt 40 arter listade på den nationella rödlistan och 32 regionalt intressanta arter, se bilaga 3. Framträdande organismgrupper är lavar, mossor och svampar. I området påträffas en ovanlig mångfald av skogstyper, se bilaga 4. vilket i kombination med skogskontinuitet och frånvaron av skogsbruk bidrar till den höga arttätheten. Det är ett av Hallands absoluta toppområde i sitt slag.

Den örtrika bokdominerade ädellövskogen dels längst i öster, norr om Nissan, dels längst i väster är reservatets kärnområden. Här är mängden död ved riklig och träden grövre än i övriga delar av reservatet. En koncentration av krävande och sällsynta arter påträffas här bl a liten lundlav, gul pysslinglav, jättesvampmal och citronspindling. Västerut påträffas ek-hasselskog, hedbokskog, tidvis översvämmad alsumpskog och återigen högvuxen bokskog på örtrik mark. Alldeles nyligen gjordes fynd av brynia, en mossa utpekad av EU som särskilt skyddsvärd.

På flera ställen, men framförallt på södra sidan av Nissan är förekomsten av källor, rännilar och bäckar talrika. Hög luft- och markfuktighet i skog är särskilt gynnsamt för en rad organismer; håll-lav, dunmossa, skirmossa och skuggkvastmossa är några exempel som återfinns här. Gammal lövskog och rinnande vatten är gynnsamt för fågellivet som uppvisar bla mindre hackspett, kungsfiskare och mindre flugsnappare.

Alldeles intill reservatet ligger idag rester av ett industrisamhälle som hörde till Nissaströms bruk. Detta etablerades i slutet av 1880-talet. Bruket hade på den tiden en omfattande verksamhet varvid man tillverkade trämassa. Historien kring detta skildras i "Nissaström – Bruket – Bygden" (Bergström, m. fl. 1997). Intressanta ruiner av bryggeri och kraftverk finner man intill samhället Johansfors.

2004-06-21

Reservatet ingår i ett område i vilket det finns "en succession av terrasser trappstegsformigt bildade från högsta kustlinje ner till Nissans nuvarande nivå". Enligt Tore Påsse "finns det två alternativa tolkningar till bildandet av terrasserna". Det finns ett stort skyddsvärde i att terrasseringen kan ses inom ett litet område. "Något annat område, förutom fjällkedjan och möjligen någon norrländsk älvdal, med så väl utbildad terrassering torde inte existera inom landet" (brev till Länsstyrelsen 1991).

Reservatet är med i länets naturvårdsprogram och kulturmiljövårdsprogram för Halmstad. Det är dessutom av riksintresse för naturvård, NN50. Området är vidare ett av de godkända Natura 2000-områdena som är ett europeiskt nätverk av ekosystem och livsmiljöer. I reservatet finns naturtyperna "Mineralrika källor och källkärr av fennoskandisk typ" (7160), "Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar" (8220), "Boreonemorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora" (9020), "Lövsumpskogar av fennoskandisk typ" (9080), "Bokskog av fryle-typ" (9110), "Bokskog av örtrik typ" (9130), Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) och "Alluviala lövskogar, som tidvis är översvämmade" (91E0) där 9020, 9080 och 91E0 är sk prioriterade naturtyper. Arten brynia (1979) finns dessutom i reservatet.

Genom reservatsbeslutet säkerställs naturvärden som annars hade varit hotade av ett rationellt skogsbruk.

Syfte

Huvudsyftet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till lövblandskogen. Särskilt skyddsvärda är sumpskogen och ädellövskogen. Livsmiljöerna för de många hotade och hänsynskrävande arterna skall säkerställas och förbättras. Syftet är att bevara de i Natura 2000 ingående naturtyperna som listas ovan samt ett gynnsamt tillstånd för arten brynia. Syftet med reservatet är dessutom att gynna det rörliga friluftslivet.

Syftet ska nås genom att:

- avveckla granbestånd enligt skötselplanen och låta föryngringen av löv ske naturligt.
- kontinuerligt röja inkommande gran i hela reservatet.
- lämna området i övrigt för fri utveckling så att mängden död ved och inslag av gamla träd och ädla lövträd kan öka.
- skydda området från hydrologiska ingrepp som verkar negativt på naturmiljön.
- hålla vandringsstigar i ordning samt sätta upp informationstavlor vid p-platsen och Nissaströms kursgård om områdets värden.

Om kunskapen om hotade och hänsynskrävande arter i reservatet ökar skall detta beaktas i den löpande skötseln.

2004-06-21

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken , om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- upplåta nya tomtplatser,
- uppföra byggnad eller annan anläggning,
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller jämförlig anordning,
- anlägga ny väg,
- borra, spränga, schakta, gräva, dika eller rensa diken, dämna, muddra, utfylla eller tippa, markbearbeta, bedriva täkt eller annan verksamhet som skadar områdets hydrologi, topografi och landskapets markförhållanden,
- anordna upplag,
- avverka, gallra, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetationen,
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
- kalka (Nissan undantaget), gödsla, använda bekämpningsmedel eller andra kemikalier,
- framföra motordrivet fordon på naturmark,
- uppsätta någon form av bryggor,
- utan länsstyrelsens tillstånd anordna orienteringskontroller eller upplåta mark för tävlingar eller annan verksamhet som kan medföra marksлитage, föroreningar eller kan störa djurlivet.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Gällande skötsel av tunnel, järnväg, ledningar samt vatten- och avloppsledningar enligt servitutsrättigheter (se ovan) skall samråd ske med Länsstyrelsen.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten tåla sådana åtgärder inom området som:

- utmärkning av reservatet,
- skötsel enligt skötselplan i form av avverkning och röjning,
- undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.
- anordningar för friluftslivet (ex spångade stigar och informationsskyltar)

2004-06-21

Med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet, samt om ordningen i övrigt inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt, t ex genom att gräva upp växter,
- gräva eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
- framföra motordrivet fordon i terrängen eller terränggående cyklar,
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
- utan länsstyrelsens tillstånd snitsla spår, anordna orienteringskontroll eller tävling som kan inverka störande på naturmiljön samt,
- uppsätta någon form av bryggor.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl. a:

7 kap 28a-b §§ MB med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i området i ett Natura 2000-område.

7 kap 13§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelser, med förbud mot bl. a. åtgärder som hindrar allmänheten att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt eller som väsentligen försämrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Med stöd av 3§ förordning om områdesskydd (SFS 1998:1252) enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet ska vara Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

De höga naturvärdena i skogen utmed Nissan mellan Johansfors och Nissaström uppmärksammades under Skogsvårdsstyrelsens (SVS) nyckelbiotopinventering 1992. Antalet nyckelbiotoper var stort och ett par områden hade stor areal. Efter återkommande besök konstaterades att området hyser än högre värden knutna till skogen. Under vintern 2002 förvärvades delar av fastigheterna Grumshult 1:54, 1:69 och 1:70. Dessutom överfördes förvaltningsansvaret för delar av Drared 1:20, 1:83 och Spenshult 1:2 från Banverket till Naturvårdsfonden.

2004-06-21

Sydkraft, Lantmäterimyndigheten i Hallands län, Banverket Västra Banregionen, Vägverket Region Väst, Halmstads Naturskyddsförening, Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, SGU, Polismyndigheten och Halmstads kommun har yttrat sig i ärendet. Remissinstanserna hade inget att erinra mot reservatsbildningen. Länsfiskekonsulent Peter Norell anser att det vore lämpligt om åtminstone lägsta naturliga lågvattenföring ($2,1 \text{ m}^3/\text{s}$) släpptes i den ursprungliga åfåran.

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog ledamöterna Alf Eriksson, ordförande, Ingemo Johansson, Agneta Kores, Leif Wästerlund och Lasse Järvsén.

I den slutliga handläggningen deltog även biträdande länsantikvarie Marianne Foghammar, planhandläggare Barbro Toftgård, länsjurist Ulf Ståhl, inventerare Stefan Johansson, länsfiskekonsulent Peter Norell och biolog Monica Mathiasson, den sistnämnde föredragande.

Alf Eriksson

Monica Mathiasson

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5.

Bilagor

1. Skötselplan
2. Översiktskarta reservatets läge i Hallands län
3. Rödlistade eller regionalt intressanta arter i reservatet.
4. Karta över naturtypsfördelning i reservatet.
5. Beslut om kungörelsedelgivning samt upplysning om överklagande.

2004-06-21

Sändlista

SGU, Box 670, 751 28 Uppsala

Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Box 234, 291 25 Kristianstad

Vägverket, Box 512, 301 80 Halmstad

Halmstads kommun, 301 05 Halmstad

Lantmäterimyndigheten Hallands län, Kyrkogatan 13, 302 42 Halmstad

Naturskyddsföreningen i Halmstad, c/o Per Kyrö, Galärvägen 6, 302 72 Halmstad

Naturskyddsföreningen i Halland, c/o John Strand, Soldalsgatan 12, 313 50 Åled

Polismyndigheten i Halmstads kommun, Box 1031, 301 10 Halmstad

Västra Banregionen, Box 1014, 405 21, Göteborg

Sydskraft AB, Markjuridik, 205 09 Malmö

S:t Nicolai Kyrka i Halmstad och Halmstads Kyrkliga Samfällighet, Box 261, 301 07
Halmstad

Länsstyrelsen:

Rättsenheten

Miljövårdsenheten

Kulturmiljöenheten

Plan och bostadsenheten

Fiskeenheten

Dossier